

Veljaragongdin í Føroyum

Yvirlitið visir veljaraflytingar frá valinum í 1984 til valið í 1988. Skilt verður imillum tvey slag av veljarum: Kjarnaveljarar og marginalveljarar.

Kjarnaveljarar eru teir, sum í hesum yvirlitinum

atkvøddu fyri sama flokki í 1984, meðan marginalveljarar eru teir, sum ikki atkvøddu fyri sama flokki hesa ferð — men flyta flokk.

Ein flokkur í framgongd hevur eitt sindur færri

kjarnaveljarar, og ein flokkur í afturgongd hevur eitt sindur fleiri kjarnaveljarar.

Hvørjum veljararnir hjá teimum ymisku flokkunum atkvøddu fyri í 1984, siggja vit á talvuni niðan-

fyri.

Við kjarnaveljarar, við lögtingsvalið 1984, er strika sett undir; tölur eru roknað í prosentum. Tölur í klombrunum eru veruligu tölur.

Vit prenta her úrslitið av kanning gjørd av samfelagsfrøðislærarum og næmingum á studentaskulunum og HF-skeiðunum í Føroyum 9. nov. 1988.

Kanningin er grundað á 2000 spurnarbløð, ið send vóru til øll tey fólk í Føroyum við føðingardegi tveir nærri ásettar dagar í mánaðinum.

Innaftur komu 1118 spurnarbløð, t.v.s. gott og væl helvtin, men hóast tað, gevur kanningin okkum eina rimuliga ábending um verulig støðutakanina hjá fólki, tí úrslitið av, hvønn flokk kanningin sigur, at fólk valdu til lögtingsvalið 8. nov. 1988, samsvarar rimuliga væl við veruliga úrslitið av lögtingsvalinum. (javnfl. hevur tó undirboðan í kanningini).

Kanningin umfataði støðutakanina hjá fólki til ymisk aktuel samfelagsviðurskipti í Føroyum. (sí spurnarbløð).

Í samband við viðgerðina av kanningarúrslitinum, var avtala gjørd frammanundan um, hvør ið skuldi víðgera tey ymisku evnini í kanningini. Vit, t.v.s. 2 ms á Føroya Studentaskúla í Høydølum, víðgjørd evnini veljaraflytingar og undirgrundarmálið.

	A	B	C	D	E
A	83,3 (165)	5,6 (11)	1,7 (3)	10,3 (6)	4,6 (8)
B	4,0 (8)	83,3 (165)	1,7 (3)	6,9 (4)	0,6 (1)
C	3,5 (7)	2,5 (5)	82,9 (145)	1,7 (1)	3,5 (6)
D	2,0 (4)	0,5 (1)	1,7 (3)	67,3 (39)	4,6 (8)
E	2,5 (5)	2,5 (5)	7,4 (13)	6,9 (4)	83,2 (144)
F	1,0 (2)	0,5 (1)	0,0 (0)	3,4 (2)	0,6 (1)
X	3,5 (7)	5,1 (10)	4,6 (8)	3,4 (2)	2,9 (5)
	99,8 (198)	100,0 (198)	100,0 (175)	99,9 (58)	100,0 (173)

Hendan talvan sýnir, at teir stóru flokkarnir hava nærur líka nógvar kjarnaveljarar, um 83 prosent. Síðani kemur Sjálvstýrisflokkurin við 67,3 prosentum og at enda kemur Kristiligi Fólkaflokkurin við bara 25,5 prosentum.

	F	G
	6,4 (3)	18,8 (3)
	29,8 (14)	12,5 (2)
	17,0 (8)	31,1 (5)
	2,1 (1)	0,0 (0)
	8,5 (4)	0,0 (0)
	25,5 (12)	31,6 (5)
	10,6 (5)	6,3 (1)
	99,9 (47)	100,2 (16)

A = Fólkaflokkurin
B = Sambandsflokkurin
C = Javnaðarflokkurin
D = Sjálvstýrisflokkurin
E = Tjóðveldisflokkurin
F = Kristiligi Fólkaflokkurin
G = Framsóknarflokkurin
X = Ikki á vali í 1984

Í hesari somu talvu sær eisini, hvaðani flokkarnir fáa atkvøðurnar.

Teir stóru flokkarnir

Fólkaflokkurin hevur fingið flestar atkvøður frá Sambandsflokkinum (4.0%). Hetta er kanska ikki so lógið, tá ið hugsað verður um at báðir flokkarnir eru borgarligir, men í tjóðskaparspurninginum er langt teirra millum. Næst eftir Sambandsflokkinum hevur Fólkaflokkurin fingið flestar atkvøður frá Javnaðarflokkinum (3.5%). Hvørki hugsjónarliga ella viðvíkjandi ríkisfelagsskapinum eru flokkarnir samdir. Tí kann hugsast, at hesir veljarar ivaleyst ikki eru nøgdur við politikkin hjá undanfarnu fyrflokka-samgonguni.

Sambandsflokkurin hevur fingið flestar atkvøður frá Fólkaflokkinum (5.6%). Sum áður nevnt standa hesir flokkar ikki so langt frá hvørjum øðrum uttan í tjóðskaparmálinum. Næst flestar atkvøður hava teir fingið frá Tjóðveldisflokkinum og Javnaðarflokkinum (2.5%). Javnaðar- og sambandsmenn eru »toluliga« samdir viðvíkjandi ríkisfelagsskapinum, men ikki hugsjónarliga. Tað mest marghættliga er tó, at Sambandsflokkurin hevur

fingið so nógvar veljarar frá Tjóðveldinum; orsøkin kann hugsast at vera ónøgd við fæddu politikkin, ella broytt hugsjónarlig støða. Politikkin hjá farnu samgongu.

Javnaðarflokkurin hevur fingið flestar atkvøður frá Tjóðveldisflokkinum (7.4%). Hetta er ikki so lógið, tí báðir flokkar eru vinstrahallir, men teir eru ikki heilt samdir um ríkisfelagsskapin. Næst flestar atkvøður fær Javnaðarflokkurin frá Fólka-, Sambands- og Sjálvstýrisflokkinum (1.7%).

Tjóðveldisflokkurin hevur fingið flestar atkvøður frá Sjálvstýris- og Fólkaflokkinum (4.6%). Sjálvstýrisflokkurin er ein miðflokkur, meðan Tjóðveldið er ein vinstrahallur flokkur. Báðir flokkar ganga inn fyri loysing, í síðstu atløgu, tó er munurin tann at Sjálvstýrisflokkurin ynskir stig fyri stig sjálvstýri. Fólkaflokkurin og Tjóðveldisflokkurin eru ósamdir um hugsjónarligu linjuna, men eru nærur samdir viðvíkjandi tjóðskaparspurninginum.

Teir smærru flokkarnir

Grundin til at vit hava bytt talvuna í tvey, er í hvussu stóran mun vit skulu lita á % tölur fyri smærru flokkarnar. Tölur

eru ikki so stór, ávikavist 58, 47 og 16. Men vit fáa altið eina hómung.

Sjálvstýrisflokkurin hevur fingið flestar atkvøður frá Fólkaflokkinum (10.3%). Fólkaflokkurin liggur longur til hógur enn Sjálvstýrisflokkurin, sum er ein miðflokkur. Eftir Fólkaflokkurin hevur Sjálvstýrið fingið flestar atkvøður frá Sambands- og Javnaðarflokkinum. Hetta er ikki so lógið, tá hugsað verður um, at hesir triggir flokk-

ar ofta hava verið í samgongu saman.

Kristiligi Fólkaflokkurin hevur fingið nógvar flestu atkvøðurnar frá Sambandsflokkinum (29.8%). Hetta er ikki so lógið, tí hesir flokkar hava fleiri konservativ virði í felag. Næst flestar atkvøður fekk KFFF frá Javnaðarflokkinum (17%).

Framsóknarflokkurin varð stovnaður av fólki úr KFFF, so tað man neyvan undra nakran, at 31.3%

koma haðani. Líka nógvar koma frá Javnaðarflokkinum. Hvi so er, er sera ilt at meta um.

Niðurstøðan má sostatt verða, at flestu føroysku veljararnir sum heild eru trúgvir yvirfyri tí sama flokkinum (uml. 83%), meðan marginalveljarin broytir støðu frá vali til val.

Orsøkirnar til støðubroytanina kunnu vera ymiskar, men t.d. persónsspurningur; lokalt mál; ávis mál, ið veljarin heldur

eru týðandi — og at hann/hon ikki vita hvønn flokk tey skulu velja, hava helst stóran týðning.

Flokkur: 2ms í Høydølum
lærari: Jakup P. Strøm